

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XII. Vicecomitis aduentus Romam. Gonzaga & Mediceus Cardinales creati. Pontificis consilia Bononiam se conferendi, eoque accersendi Synodum; sed contrarium Mantuani consilium. Adhibita à ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

1562.

1563.

^d Litteræ Fufcararij ad Moronum, 4 Ianuarij, & Iadentis ad Corneliū, 7 Ianuarij 1563.

præcipue fufius differuit Mantuanus cum Gualterio antequam ipsum dimitteret. Quin ferunt^d, inter alias petitiones, quas Oratores parauerant, & Lotharingus cum Gallicanis Episcopis impedierat, hanc haberi, quæ ad Monarchiam concutiendam tendebat: Ne Conciliorum sanctiones relaxationibus subiacerent; perinde ac si huiusmodi relaxationum, ipsi Principes frequentissimi maximeque ineluctabiles petitores non sint. Sed nouum non accidit, ut cuiquam res aliqua in vniuersum displiceat, eamdemque simul appetat in euentu peculiari.

CAPVT XII.

Vicecomitis aduentus Romam. Gonzaga & Medicus Cardinales creati. Pontificis consilia Bononiam se conferendi, eoque accersendi Synodum; sed contrarium Mantuani consilium. Adhibita à Nuntiis studia cum Hispania Rege; eiusque iussa Lunensi Comiti, & Gastellio, qui à secretis erat, data. Moderati piique eiusdem sensus de loco superiori. Lunensis à Pontifice ac Legatis per Scipionem Lancellottum inuitatus. Mandata ad Præsides scripta de ratione agendi cum Lotharingo, ac de discordiis componendis.

^a Litteræ Borromæi ad Legatos, 26 Decembris 1562.

^b Litteræ Borromæi ad Legatos, 30. Decembris 1562.

^c Litteræ Vicecomitis ad Legatos, 2 Ianuarij 1563.

^d Acta Confistor. & litteræ Vicecomitis ad Legatos, 6 Ianuarij 1563.

Vbi rescit Pontifex, Gualterium fuisse nominatum à Lotharingo, ut is quæ ipse mandauerat, Romam perferret, atque ab illo eum laborem libenter suscipi, non modò tamquam peridoneum Gualterium comprobauit; sed censuit, posse ipsum duplici fungi munere, Præsidium simul mandata gerendo. Quare per fiduciæ libertatem Vicecomitis accessum reuocauit, nisi discessisset. Sed iam ille iter faciebat, & Romam peruenit altero anni exitum die^b.

Facile ipsi fuit, suæ testificationis auctoritate, suæque linguæ efficaciam nubem omnem suspitionis, si quæ erat erga Legatos, ex animo Pontificis dispellere^c: quod tamen Pius in cunctis litteris, & suis & Borromæi, semper negauit. Atque huiusce tranquillæ animi sui non solum vocibus aperta prodidit argumenta Vicecomiti, sed magis paulò post factis primo Legato. Etenim sacro Epiphaniæ die, sibi que fausto, quo Pontificiam tiaram acceperat, generalem Cardinalium cœtum habuit, eisque^d duos primæ magnitudinis addidit; alterum, Fredericum Gonzagam, natum ex fratre memorati iam

iam Herculis Cardinalis, & fratrem Ducis; & dum ipsum nominaret, illius Legati merita, illiusque familiæ decora pluribus commendavit. Novus Purpuratus quò discerneret à Gonzaga Cardinali sobrino suo, & à patruo, qui Mantuanus dicebatur, denominationem cepit ab altera fraterna ditione Montisferrati, donec Hercule demortuo Mantuanus est dictus. Alter in collegium cooptatus, Ferdinandus Mediceus fuit, filius Florentiæ Ducis, qui alterum eadem ornatum purpurâ, sicuti narrauimus, iam amiserat. Et sanè Cosmi obsequia in Apostolicam Sedem, & perutilia officia, quæ ad eam sustinendam eum Episcopis sibi addictis continenter adhibebat, merebantur eiusmodi remunerationem; quæ tantò maior fuit, quantò minor erat filius, qui annum vndecimum non excedebat. Sed fortasse Pontificem inter alia permouerunt fulgores iam emicantes in puero præcelsi illius animi, raræque prudentiæ, quibus idem postea & in dignitate Cardinalis summam lucem affudit Aulæ Romanæ, & in potestate magni Ducis attulit singulare decus Italiæ.

3 Electionem Frederici Mantuano eius patruo significauit Pontifex per litteras studiosissimas, suâ manu exaratas, & in hanc sententiam: Se ampliùs cunctari non potuisse in prouidendo fratris filio; cum id tandem nimia lentitudo, nimisque indignum videretur, dum patruus tot labores ac molestias in obsequium Dei, Sedis Apostolicæ, & ipsius Pontificis tolerabat. Ibi simul animum suum aperiebatur, adeundi breuè Bononiam, quò conatum omnem impenderet ad res Christianæ gentis componendas; aut certè ad ostendendum cunctis hominibus, per se non steterit, siue id fieret per honestam emendationem, siue quocumque alio modo; sperabatque, è propinquo posse melius simul agere, rebusque consulere. Ita Pontifex: sed per hoc fortassis ille intendebat non tam accedere ad Concilium, quàm suauiter ac libenti Patrum animo Bononiam ad se trahere Concilium. Ad id cohortatus fuerat Pium Serripandus, ac postea ipse Ferrerius, sicuti suis in locis dictum est. Dein verò propensionem animi præ se tulerat Lotharingus, quæ propter utilitatem Synodi, cui sperabatur pacificus ac fortunatus exitus ex ea noua coniunctione cum suo Capite, quæ ex cupidine quadam augustioris theatri suarum dotium lumini. Idcirco Pontifex, huic adhærens consilio, negotium dederat Camillo Paleotto, fratri Gabrielis Romanæ Rotæ Duodecemuiri, Concilio assistentis, qui Camillus Orator Bononiæ apud se degebat, vt id Bononiensis Senatui prænuntiaret, & tempori com meatui prospiceret.

R r 2

Sed

1563.

Patet ex responsis Mantuani ad Pontificem,

15. Ianuarii 1563. inter monumenta Musotti.

f. Diarium, 2. Martij

1563.

g Signaturæ

7. Ianuar.

1563.

h Litteræ Fuscarij ad

Moronum,

17. Decembris 1562.

i Acta Paleotti.

Historia
Concilij Tridentini
Pius III.
1563

1563.

h. Epistola
Mantuanæ fu-
præ citata
a Pontif.
15 Ianuar.
1563.

Sed Mantuanus cum ad Pontificem mitteret Episcopum Nolanum, familiæ suæ subditum, ut pedem ipsius nomine deoscularetur, gratulæque ageret ob collatam fratris filio Purpuram, voluit simul officium aliud grati animi exhibere; quod eo maius est, quod minus persæpè gratum accidit accipienti, nimirum, contradictionem. Significavit igitur^k, Videri sibi Concilium in eo statu non esse, ut liceret Pontifici ad ipsum appropinquare, certo animo se auctorem fore exitus gloriosi, & non potius perturbationis pudenda spectatorem. Quanto plus magnifici ac prosperi eius aduentus ingenerasset in communi spe, tanto tristius turpiusque euenturum tenue illud ac forsitan improperum, quod postea reipsâ pareret, Consultius à se putari, si Pontifex in præsentia iis bonis contentus, quæ posset influere ipsius aduentus expectatus, sed non peractus, conquiesceret, & exultationem Pontificiam procul à discrimine custodiret. Interim autem observaret, quod inclinarent controuersia quæ agitabantur de institutione ac mansione Episcoporum, & quod susciperetur consilium de Casarianorum Gallorumque postulatis; adeoque tam alta machina in scenam non descenderet, nodi soluendi adhuc incerta.

Hæc Mantuanus obiecit. Legati verò multum spei, quod curæ quas diximus difficultates essent emolliendæ, collocabant in opera Lunensis; tametsi tepidiorem agendi modum in litteris ad Pagnanum ab eo adhibitum cognouerant, sibi persuadentes, hunc ipsum sensuum teporem vim habiturum ad aliorum æstus temperandos, cum ille sequestrum ageret illius concordia, ad quam ipsius consilia vnicè collimare videbantur. Et erat opinio, auctoritatem Regis Catholici, non amplius in inferioris notæ ministro, sed in manu præualida egregij Oratoris, magni roboris futuram apud Gallos, qui ab eo Rege potentissimo auxilia præualida accipiebant; multò maioris apud Casarianos, ob summam & coniunctionem Cæsaris cum Philippo, & huius fiduciam in Lunensi, & longè maximi apud Episcopos Hispano subiectos. Excreuerat spes ex recentibus litteris ad Pontificem^l, tum à Rege, tum à Nuntiis apud ipsum. Alter ex his erat Alexander Criuellius Episcopus Cariatenensis, diu iam suffectus^m, Reuerte defuncto, in eo munere, qui postea inter Vaticanos Senatores adscriptus est. Alter erat Paulus Odescalcus, eò postea missus Nuntius peculiaris, qui deinde Pennensem Ecclesiam obtinuit, & tum antea tum postea magna cum

l. Consta ex-
tant in Lite-
ris Borro-
mæ: ad Le-
gatos,
20 Decem-
bris; & in ar-
chæis notis
Nuntij Ode-
scalci; &

in duabus litteris communibus ipsius, & in Criuelij, Nuntij ad Mantuanum, alteris ad Legatos simul.

m. Ex litteris Borromæ ad Mantuanum, 9. Nouembriis 1562.

1563.

cum laude nobiles magistratus gessit. Itaque per eos Pontifex Regem monuerat; Ab Episcopis illi magis obstrictis, cum esset ipsis incumbendum ad hæreses proscribendas, ad stabiliendam & componendam Ecclesiam & firmissimo dogmatum robore, & sanctissimam morum emendatione, excitari controuersias non inutiles modò, sed noxias, utpote fomitem contentionis inter Patres, & scintillas schismatis in Christiana Republica. In huiusmodi postulationibus non solum cum Germanis, sed cum Gallis etiam consociatos uideri. Id planè repugnare beneuolis promissis, piæque menti Philippi, à quo tum ex Religionis studio, tum ex prudentia rectæ politiæ, impedienda erat huiusmodi nouitas, cui consuetum erat Rempubliacam peruertere: aliud sibi efficacius non occurrere, quàm præsentiam in Synodo destinati iam Oratoris, cui demandaretur, ut nauiter exprimeret inprimeretque regios sensus Hispanis Episcopis, tum pro Synodi concordia, tum pro Sedis Apostolicæ dignitate.

6 His à Nuntiis expositis, promptum animum, minimeque tepescentem Rex præ se tulerat, declarans, haud sibi satisfieri, præsertim à Guerrero, qui earum turbarum auctor uidebatur, adeoque statuerat illum grauius de his admonere suis litteris, perferendis à Gastellio, qui à secretis erat, & ad Concilium, ut assisteret Lunensi, mittebatur. Hic autem Gastellius per Galliam transiturus erat, parique functus officio Regis nomine cum Regina, & Tridenti postea cum Lotharingo; & scripturum se etiam manu sua Rex pollicebatur. Præterea per certum cursorem ad id missum imperauerat Lunensi, ne protraheret ampliùs suum ad Concilium accessum, missis ad eum mandatis, quæ Nuntiis communicata plenè ipsis satisfecerant. Videbatur quoque disiectum obstaculum ex loci prærogatiua, siquidem scribens ad Pontificem Philippus manu suâ de alio argumento, hæc Hispanicè apponebat: *Statui iam Venetias Oratorum mittere, consilium tuum secutus, & virum idoneum ad huiusmodi muneris conuero. Nec id temporis honoratioris loci rationem habuerim: iis enim, qui obstringuntur muneris uinculis, quibus ego teneor, spectandum non est ad hunc inuauitatis fucum in quo inest nihil; sed solum ad id, quod tanti refert ob Diuinum obsequium, ob Ecclesie bonum, & ob Pontificiam auctoritatem, cuiusmodi est Religionis conseruatio, & malorum remedium, que in presentia Christianas nationes afficiunt.*

n Eorum exemplum milium ad Legatos à Borromæo in citata iam epistola, 10. Decemb.

7 Hæc Regis epistola ad Pontificem, addita superiori Vargæ, ipsius ipem confirmauit, quòd loci controuersia nec Lunensem ab accessu ad Concilium retardaret, nec post eius ad-

Rr 3

uentum

Gloria
cily Trid.
urs III.
1563

1563. uentum turbas cieret. Quocirca uoluit Pontifex suã etiam epistolam
o 20 Decem-
bris 1562. illum inuitare ac sollicitare, quã insinuabat, sibi pergratum acci-
 disse, ipsum ad id operis seligi; ac simul pollicebatur pluribus uerbis,
 suo calamo adscriptis, æqua omnia ac decencia in Reipublicæ Chri-
 stianæ commodum. Atque hanc ipsam epistolam ad Legatos misit,
 eorumque iudicio remisit ut ad Lunensem deferendam curarent:
 simul etiam significauit, opportunum sibi uideri, ut ipsi hominem
 aliquem ad eum legarent, sed non Præsulem, qui consimile offi-
 cium eorum nomine illi exhiberet, indicaretque ipsos conscios eo-
 rum, quæ Comiti Rex mandabat, & Nuntijs communicarat.
 Quare Legati, cum cognoscerent Lunensem Augustæ degere apud
 Regem Romanorum, lenteque de itinere meditari, Scipionem
 Lancellottum Præsidentem Synodi Aduocatum miserunt, qui eorum deside-
 rium illi exponeret de ipsius aduentu, per eam significationem, quæ
 ostendit, adeoque parit beneuolentiam: quique eidem com-
 municaret quæ proponebantur à Cæsare ac Rege Christianissimo,
 ut illius animum præoccuparent rationibus, quæ varijs eorum po-
 stulatis obiectabantur.

p Litteræ Le-
gatorum ad
Borrom. 4. Ia-
nuarij 1563.
& acta Pa-
lestri.

q 30 Decem-
bris 1562.

v Horatius
lib. 2 Ode 13

f Litteræ
Borrom. ad
Legatos
30. Decem-
bris 1562. &
Legatorum
ad Borrom.
7. Ianuarij
1563.

Nec minori solertiã Pontifex sibi coniungendum curabat ani-
 mum Lotharingi, qui multis antè diebus misso, sicuti narrauimus,
 Romam Bertano, per litteras cum eo grauius questus fuerat de tam
 multis obtrestationibus, quibus Romæ sua fama lacerabatur, sua-
 que mens falsò insimulabatur. Pontifex igitur peramantes litteras
 ad eum rescripsit, Compertum illi esse, quanta ex antiquo tempore
 esset Romæ licentia loquendi obloquendi que de omnibus, etiam
 de ipso Principe, cui potentia deerat illius frænandæ. Salubre atque
 unicum esse remedium, si ipsi tanto melius agerent, quanto dete-
 rius alij blaterabant. Certus esset Cardinalis, in ea se opinione à
 Pontifice haberi, quam idem ipse desiderasset. Debere hoc illi satis
 esse, & *malignum* (sic planè scribebat) *spernere vulgus*. Neglige-
 rentur oblocutorum nugæ, mereque nauaretur opera tum commu-
 ni Ecclesiæ bono, tum proprio Galliæ: nam utrumque à se promo-
 tum iri spondebat quacumque liceret ratione, pro eo ac fufius Epi-
 scopo Viterbiensi dixisset.

Et quoniam Pontifex in animum induxerat, tum ex modo quo
 Cardinalis scribebat, & ex dictis Bertani, tum ex Gualterij litteris
 supra memoratis, à Lotharingo Legatorum parsimoniam in fiducia
 erga se, tribui aut uili aut malæ de ipso opinioni, significandum
 Legatis curauit, Audiri à se ex varijs partibus has querimonias
 Lotharingi, cui uidebatur, non solùm se præteriri tamquam con-
 tem-

temendus, sed ex industria procul haberi à negotijs tamquam ini- 1567.
 micus: quamobrem velle se, vt cum eo res Concilij abundè commu-
 nicarentur. Iisdem etiam imposuit, vt Lotharingo redderent, sicuti
 fecerunt, Pontificis responsionem, quam recensuimus vnà cum al-
 tera Borromei⁴, quâ ipsum hortabatur, vt Scotiæ Reginam, fratris
 sui filiam, benè animaret aduersus technas & impetus hæreticorum,
 & ex parte Pontificis omnem ipsi opem polliceretur. Verùm Præsi-
 des, rati à manu minùs beneuola sibi hunc ictum incuti, & quò ma-
 gis iam assueti, eò magis defessi, quòd quasi signum accusationibus
 extarent, cum acrimonia rescripserunt; Mirari se, audiri à Ponti-
 fice, nedum fidem præberi huiusmodi mendacijs, postquam toties
 ipsum monuerant: miseram ipsorum conditionem esse, quòd cuius-
 libet calamo subiacerent: quam verisimilitudinem persuadere Pon-
 tifici, se à Lotharingo tamquam ab inimico cauere, quando tam
 sæpè suis in litteris res ab eo dictas gestasque commendarant. Com-
 pertum à se fuisse in Lotharingo tantum probitatis, religionis ac
 studij in Pontificem & Apostolicam Sedem, vt ipsius præsentiam
 sibi fortunatam duxerint, quasi Angelum pacis à Deo missum ad
 Synodum illum existimantes. Hinc adhibitam à se fuisse vsque ab
 initio omnem industriam, vt sinistram in quam coniectus fuerat
 opinionem detergerent, quòd malè animatus in sanctam Sedem
 venisset; conquesti cum Borromæo, quòd à nonnullis Romæ litteris,
 & à quibusdam peruersis ingenijs Tridenti huic ipsorum industria:
 officeretur. Lotharingum semper negotiorum participem à se fa-
 ctum, ne vllam vmquam animaduersionem ab ipsis causam, cur ab eo
 se abstinerent: si Pontifex commeritâ animaduersione huiusmodi
 calumniatores coercuisset, Legatos ab iniusto dolore, & Pontificem
 ab inutili molestia liberos perstituros fuisse. Hæc illi. Et tamen dum
 expostulabant habitam à Pontifice fidem vanis narrationibus, va-
 nam ipsi fidem suis suspicionibus habebant. Id enim non ex falsa
 calumnia profectum erat, sed ex vera narratione alicuius querimo-
 niæ, à Cardinali iactatæ, & à Gualterio Pontifici significatæ; non
 quò Legatos læderet, sed quò ab illo impellerentur quò ipsorum
 plerique vltro sed timidè propendebant.

¹⁰ Interim Romæ accuratius impendebatur opera ad componenda
 Decreta contentionibus agitata; & expensis priùs rationibus Tri-
 dento scriptis, & Romæ coràm expositis à Vicecomite, in hanc
 sententiam Legatis responsum est¹¹: Primò ipsis communicari
 varias animaduersiones, habitas super Decretorum tenore. Secun-
 dò, cum admota esset manus ad formandos Canones de Hierarchiâ,
 cumque

¹¹ Litteræ
 Borromæi ad
 Legatos
 9. Ian. 1563.

1563.

cumque à Lotharingo præter septem iam paratos octauus fuisset propositus, quo declararetur, ut rationi consentaneum videbatur, Pontificis prærogatiua; necessarium censeretur, ut adderentur verba aliàs memorata, pene ad verbum exscripta ex ijs quæ Florentina Synodus definierat, sine quibus sententia manca & ambigua remansisset. Curarent idcirco Legati, ut Canon eo modo, conficeretur. Et quamquam credendum esset, eos in tam æqua petitione oblatulum non offensuros; tamen si forte illud offenderent, ne propterea desisterent, sed conatum omnem exercerent ad illud superandum, consideratâ intentionis æquitate, atque honestâ specie, quam excipiebat ab auctoritate tam sancti venerandique Concilij, cuiusmodi fuerat Florentinum. In septimo Canone curatum fuerat, ut multum retineretur ex forma cuius auctor erat Lotharingus; ita tamen, ut in quibusdam vocibus reconcinnaretur, tribus ad id modulis digestis, inter quos primus secundo, secundus tertio præferbatur, adeoque eo ordine illos proponerent. Tres * moduli tales erant.

x Erant in Actis Paleotti.

1. *Anathema sit, si quis dixerit, Episcopos assumptos à Romano Pontifice, in partem sollicitudinis non esse positos à Spiritu sancto ad regendam Ecclesiam Dei in ea parte, ad quam assumpti sunt; aut per sanctam Ordinationem non esse maiores Presbyteris, cum reliquis quæ habebantur in Canone dictato à Lotharingo, quæ pariter in duabus alijs formis continebantur, nimirum: Aut non habere potestatem ordinandi; aut si habent, habere communem cum Presbyteris; aut Ordines ab ipsis collatos sine consensu & vocatione populi, esse irritos.*

2. *Ordinem aut Gradum Episcopalem non esse institutum à Christo in Ecclesia: aut Episcopos per sanctam Ordinationem non esse maiores Presbyteris.*

3. *Episcopos nullo modo esse institutos à Christo in Ecclesia, aut per sanctam Ordinationem non esse maiores Presbyteris.*

Octauus verò ita sonabat: *Anathema sit, si quis dixerit, B. Petrum per institutionem Christi non fuisse primum inter Apostolos, & eius Vicarium in terra; vel necesse non esse, ut sit in Ecclesia vnus Pontifex, Petri successor, eiq; æqualis in auctoritate regiminis, atque in Romana Sede legitimos eius successores ad hoc vsque tempus non habuisse ius Principatus in Ecclesia, nec fuisse Patres, Pastores, & Doctores omnium Christianorum, nec fuisse ipsi traditum à Domino nostro Iesu Christo plenam potestatem pascendi, regendi, & gubernandi Ecclesiam vniuersalem.*

In Decreto mansionis eo pacto procedendum esse, ut hinc efficaciter consuleretur stabili mansioni; hinc, ne tot Patribus inuitis deueniretur ad superuacaneam illam decisionem Iuris Diuini. Quare

Legati

Legati ad declinandam hanc & consimiles sanctiones, ob oculos semper ponerent, quàm indecorum sit, dogma stabiliri tot capitum suffragijs repugnantibus.

Impetrato consensu in hanc formam conueniendi, confestim celebraretur Sessio. Offensâ difficultate in septimo Canone, aut in Sessionis Decreto, formari posse hos reliquos Canones, & simul octauum nullâ ratione prætereundum, suspensis septimo, & Decreto mansionis. Vbi alterutrum ex his modis assequi possent, constanter exequerentur, nihil morati quidquid diceret agerētve quicumque mortalium. Quod si vererentur ne secundus etiam modus prosperè cederet, Sessionem prorogarent adhuc per integrum Martium, aut quantum opus esset, fauorem temporis præstolaturi, & quidquid subinde accideret, Romæ nuntiarent.

13 Non obliuiscitur hoc in loco Suauis consuetudinis suæ, scribendi quò minori notitiâ, eò maiori audaciâ. Vice triplicis ideæ Romæ missæ Canonis agitati vnicam affert, eamque mendacem, & supra hoc mendacium extruit nouas contradictiones exortas. Pariter errat in octauo, ponens in Decreto doctrinam quod digestum erat in Canone, & confingens Canonem prorsus alium ab eius vera sententia; adeoque vix ille quidquam veri cognouit præter diem quò tabellarius Tridentum peruenit, hoc est, decimoquarto Ianuarij, sicut ipse narrat. Quod obseruo, vt illi semel certè honorem seruem veridici in recensendis diebus.

14 Alteram præter hanc epistolam scripsit Borromæus ad Legatos, Lotharingo communicandam, vbi appositis reliquis quæ epistola prius recitata continebat, omittebantur mandata ipsis tradita, si repugnantia contingeret: ostendebatur studium impensum in retinenda quàm maximè licuerat forma proposita à Lotharingo, addebaturque commentarius Theologorum Romanorum, in quo mutationum ratio reddebatur:

Haud relictum fuisse minoribus Episcopis nomen Vicariorum Christi: quamquam enim in Missa de cunctis Apostolis dicat Ecclesia, loquens cum ipso Christo de suo grege, *Quos operis tui Vicarios eidem contulisti præesse pastores*: & quamquam aliqui ex antiquis Patribus ita locuti fuerint ante ortas hæreses; tamen recentes Patres eorumque discipuli eam postea tituli ratione à Episcopis vniuersè non tribuerunt, ad ambiguitatem euitandam, quæ frequenter errorem nutrit. Ceterà quicumque Sacramentum quodpiam administrat, ab ipso in ea functione Christi vicem exerceri.

Similiter, vbi in exemplo quod Lotharingus confecerat definitur,

Pars III.

S s

batur,

1663. batur, fuisse institutos à Christo Episcopos, Episcoporum loco positum esse *Ordinem*, aut *gradum Episcopalem*, ne damnarentur plures Doctores de Catholica Ecclesia benemeriti, qui affirmant, proximè ab ipso Christo solum Petrum institutum fuisse, reliquos verò per Petrum, aut per eius auctoritatem; vt proinde satius ductum fuerit, seligi verba quibus vtraque sententia salua esset, præcipuè verò ne laxaretur aditus importunis illis corollarijs; nimirum, denegari facultatem Pontifici restringendi Episcopis auctoritatem, aut in reseruanda sibi quarumdam noxarum absolutione, aut in reliquis. Insuper non placuisse aliam particulam insertam à Lotharingo, *Episcopos fuisse positos à Spiritu sancto ad regendam Ecclesiam Dei*. Id quidem conspici à Paulo prolatum in Actis Apostolorum; sed ibi sermonem esse peculiarem de Ecclesia Ephesina, non de vniuersali, sicut hîc sonaret: præterquam quòd nomen Episcoporum illic non accipiatur in arctiori significatione, sed laxiùs pro cunctis Ecclesiarum senioribus, propositis ad eam administrandam; sicuti ex integro contextu colligebatur. Et summatim, tum in mutatione huiusmodi particularum, tum in eius additamento, quo firmabatur prærogatiua Romani Pontificis, visum esse Theologis claritatis plurimum adhibendum; quandoquidem animaduertebatur, cunctas nouas hæreses quasi lineas esse, quæ per varias semitas ad hoc centrum concurrerant, vt Caput ipsi Ecclesiæ tolleretur: & perspicuum esse, sublato capite omnia membra perire.

y Constat ex
arcana episto-
la Legatis
scripta.

Alteram simul Epistolam scripsit Pontifex ¶ ad Lotharingum, in qua illi gratulabatur victoriam in Gallia reportatam Guisij Ducis fratris virtute: & consilium se conferendi Bononiam significabat; de quo eius cohortationes acceperat, sed nondum opposita Mantuani consilia. Enimuerò nonnulli Principum, sicut aliquam obtinent similitudinem Dei in eo quòd supremi aliarum rerum motores sint; ita pariter obtinent in eo, quòd sint immobiles.

